

Open brief voor een Samenlevingsdienst

Sinds de tragische gebeurtenissen begin januari 2015 staat de problematiek van het *samen leven* weer centraal in de actualiteit. De rol van het onderwijs en het invoeren van lessen filosofie- en burgerschapsvorming zijn hierbij belangrijke elementen. Op basis van hun ruime ervaring met jongeren en jonge volwassenen stellen het *Platform Jongeren voor de Samenleving*¹ en *Réseau Solidarité*² nog een ander alternatief voor om de manier waarop we de maatschappij vormgeven en er deel van uitmaken, te versterken. Het gaat om een vernieuwde vorm van burgerdienst, de *Samenlevingsdienst*, die een adequaat antwoord biedt op de huidige situatie van wederzijdse afwijzing tussen verschillende bevolkingsgroepen binnen onze maatschappij:

- Het programma van de Samenlevingsdienst komt zowel het algemene maatschappelijke belang ten goede als het belang van de jongere zelf: de jongere engageert zich in projecten ten bate van de gemeenschap en geniet tegelijkertijd van een uitgebreid programma van burgerschapsvormingen, ervaringsuitwisselingen en begeleiding bij zijn persoonlijke ontwikkeling. De verrijkende ervaringen die jongeren in dit programma opdoen, bieden hen de mogelijkheid om meer zelfvertrouwen te krijgen en hun maatschappelijke integratie te verbeteren. Het collectieve aspect en het aanbod van vormen zorgen voor de ontwikkeling van meer burgerzin en vertrouwen in de maatschappelijke instellingen. Het principe van gelijkheid van kansen zit diep verankerd in de Samenlevingsdienst. De vrijwillige Samenlevingsdienst biedt een dubbele opportuniteit: een dienst bewijzen aan hen die het nodig hebben en tegelijkertijd zichzelf vooruithelpen door anderen te helpen.
- Vandaag de dag groeien jongeren op in zeer uiteenlopende sociale en economische situaties, zeker in de grote steden. De jeugd is zelden zo heterogeen geweest en de kloven worden steeds dieper. Daarom streven wij ernaar dat deze vernieuwde vorm van Samenlevingsdienst de sociale vermenging bevordert en een ervaring met een collectieve dimensie is. In tegenstelling tot onze sociale gewoonte om mensen op te delen volgens afkomst of sociaal-economische status, is deze sociale vermenging volgens ons de hoeksteen van een Samenlevingsdienst die een reëel positief effect kan hebben op de maatschappij en verder gaat dan enkel een dienst aan de gemeenschap. Nog maar weinig plekken fungeren als ontmoetingsplaats voor deze gefragmenteerde jeugd. Jongeren samenbrengen in een programma dat draait rond burgerzin zal enkel mogelijk zijn door het inzetten van de nodige middelen en het aanbieden van een omkadering die wederzijdse hulp, complementariteit, solidariteit en ondernemingszin mogelijk maakt.
- Het ontdekken van « de andere », van het « anders-zijn », is een cruciale ervaring in de persoonlijke ontwikkeling. Het is vanuit deze ontdekking dat ethisch en maatschappelijk bewustzijn kan ontstaan. Bepaalde jongeren met een moeilijk parcours en bij wie het reguliere onderwijssysteem niet gewerkt heeft, hebben deze fundamentele ontdekking niet kunnen doen. Een goed doordachte Samenlevingsdienst vermijdt deze valkuilen en geeft aan de jongeren de mogelijkheid om cultureel erkend en sociaal nuttig te zijn, binnen een veilig en uitnodigend kader. Door bij te dragen aan individuele én collectieve emancipatie biedt de Samenlevingsdienst jongeren – en in het bijzonder kwetsbare jongeren - de mogelijkheid om (opnieuw) een positief zelfbeeld op te bouwen. Dit herwonnen zelfvertrouwen is de eerste stap in de richting van een geslaagde socialisatie en het vermogen om zich open te stellen voor de wereld.

---

¹ www.jongeren-samenleving.be

² www.reseau-solidarite.be

Wanneer het gaat om het herstellen van het sociale weefsel, wanneer het gaat om de mensen terug zin te geven om « samen te leven », wanneer het gaat om het vertrouwen in de democratische instellingen te herstellen, wanneer het gaat om iedereen het plezier terug te geven om zijn eigen weg te gaan, omringd door anderen, ... dan zou geen enkele moeite teveel mogen zijn. Laten we dit cruciale moment grijpen om ons de vraag te stellen op welke manier we aan de jongeren de zin voor het maatschappelijke samenleven en de actieve deelname aan de maatschappij kunnen doorgeven!

In andere Europese landen kennen de “*Service Civique*” (Frankrijk), « *Bundesfreiwilligendienst* » (Duitsland), « *Servizio Civile* » (Italië) en andere gelijkaardige, nationale programma’s een steeds groter succes bij de jongeren. Deze programma’s geven jaarlijks aan tienduizenden jongeren de kans om gewaardeerd en erkend te worden, terwijl ze zich nuttig maken. Daarom vragen we aan de politieke mandatarissen van dit land om de Samenlevingsdienst snel op de politieke agenda te plaatsen.

Het gaat om een kwestie van cruciaal belang: opnieuw hoop geven aan de jeugd, het talent van elke jongere erkennen en vanuit de basis aan een meer burgerschapsbewuste en solidaire samenleving bouwen.

Het Platform Jongeren voor de Samenleving vzw
De leden van Réseau Solidarité asbl

...